

ÅRDAL

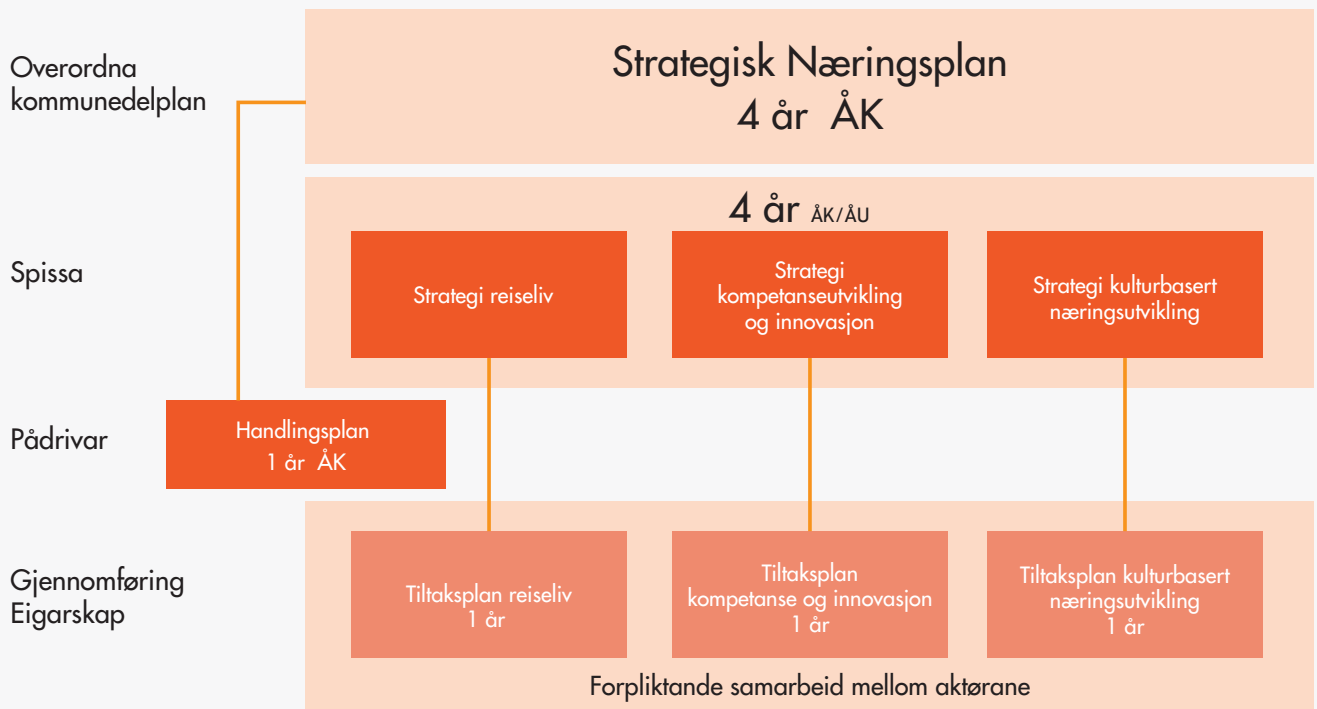
HANDLINGSPLAN

2019

STRATEGISK NÆRINGSPLAN ÅRDAL 2017-2020

Planstruktur

HANDLINGSPLAN 2019

Årdal mot 2021 – ny oppgangsperiode

Framskrivningar av folketal og sysselsetting i ein kommune er vanskeleg. Til mindre kommunen er, til større er feilkjeldene. SSB tek ikkje omsyn til lokale tilhøve som påverkar utviklinga i ein så liten kommune som Årdal. Det er difor svært viktig at når ein legg SSB sine framskrivningar til grunn for strategien, må SSB sine tal korrigerast med lokale tilhøve. Eit eksempel er framskrivningane som vart gjort av SSB rett før omstillingsperioden i Årdal. Effekten av denne omstillinga vart ikkje varsla i framskrivningane. Finanskrisa som slo så hardt inn i Årdal vart berre delvis varsla, då effekten av denne vart mykje større enn det ein trudde for Årdal.

Oppgangen i Årdal starta forsiktig hausten 2014. Vi såg at konjunkturane held fram med å betre seg i 2015. I 2016 såg vi effekten meir tydeleg. Årdal er på veg inn i ein oppgangsperiode fram mot 2021. Truleg vil vi sjå at effekten av denne oppgangen, vil likne mykje på den utviklinga vi hadde etter 2010/2011.

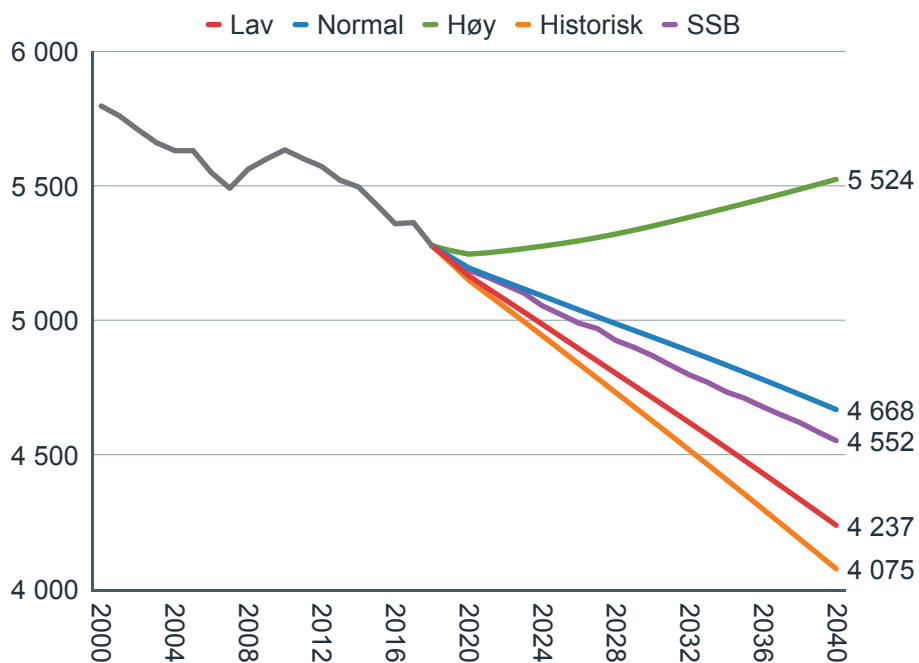
Teikna på oppgang og utfordringane vi ser, er klare:

- » Sysselsettinga vil truleg auke i åra som kjem, sjølv om vi fekk eit tilbakeslag i 2017.
- » Innpendlinga vil halde seg høg og truleg auke. Dette skuldast etableringa av nye arbeidsplassar i Årdal.
- » Innflyttinga vil auke, men ikkje så mykje som arbeidsplassauken tilseier, då bustadmarknaden i Årdal ikkje vil kunne ta i mot så mange.
- » Tal Årdøler i aldersgruppa 20–39 år vil truleg halde fram med å auke. Desverre vil denne auken kome blant menn. Kvinner vil halde fram med å flytte frå Årdal i aukande grad. Dette skuldast at vi ikkje maktar å skaffe attraktive arbeidsplassar for kvinner. Reiseliv og handel vil truleg halde fram med å auke tal tilsette, men omfanget vert ikkje stort nok.
- » Industrien vil truleg kunne bli meir attraktiv for kvinner i framtida, etter kvart som krav til operatørar i industrien endrar seg i takt med industri 4.0 satsinga.
- » Fødselsunderskotet vil halde seg på same nivå, på grunn av minkande fødselstal, då kvinnene flytter frå Årdal. Vi ventar difor ein nedgang i folketalet.
- » Næringsstrukturen vil vere stabil. Vi vil få ein sterk vekst i industrien, truleg også sterk auke i sysselsettinga i ein overgangsperiode, men effektiviseringa i industrien vil halde fram, og det beste vi kan håpe på er berre ein liten auke i sysselsettinga på lang sikt. Satsinga til Hydro og NorSun er likevel svært viktig for Årdal, då det får positive verknader for alle underleverandørane i Årdal. Truleg vil sysselsettinga på kort sikt auke med opp til 200 i industrien i Årdal, fram mot 2022. Men 100 av desse vil truleg vere innleigd arbeidskraft.
- » Utviklinga fram mot 2021 heng nok også saman med store kull som går ut i pensjonsalder som må erstattast i det eksisterande næringslivet, og det avgjerande blir korleis ein handterer rekrutteringa. Eit forsiktig anslag er at minst 100 arbeidsplassar må erstattast med nye tilsettingar fordi stillingane blir ledige på grunn av pensjonsavgang. Det totale rekrutteringsbehovet kan difor fort bli opp mot 300 årsverk. Vil dette komme gjennom auka innpendling eller vil ein få lokal rekruttering eller tilflytting til Årdal?

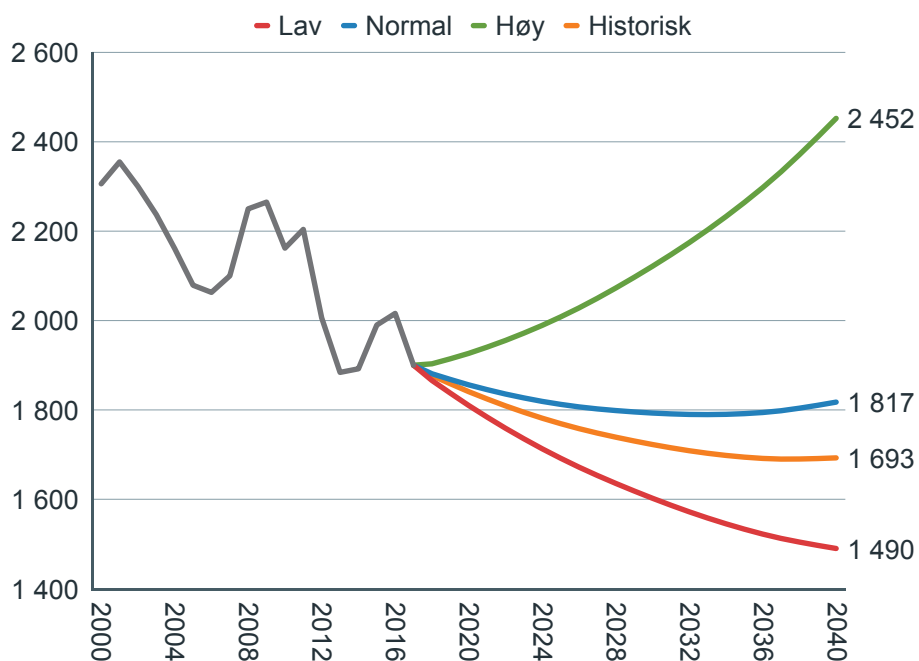
» Disse lokale tilhøva og utfordringane kjem ikkje godt nok fram i SSB sine analysar, då framskrivinga ikkje tek opp i seg lokale forhold knytt til større investeringar og eventuelle nye ekspansjonar/etableringar.

Ein alternativ framstillingsmåte som betre syner kva utfordringar lokalsamfunnet står framføre, gjorde vi saman med Telemarksforsking i 2018:

Scenarier for utvikling i folketallet i Årdal.

Scenarier for utvikling av antall arbeidsplasser i Årdal.

Den nasjonale utviklinga har sjølvsagt innverknad på korleis utviklinga i Årdal vil bli, men lokalt så har vi framleis tiltak som kan vere med å påverke utviklinga.

Ein del utviklingstrekk er veldig synlege når ein skal velje strategiar for framtida:

- » Årdal vil få arbeidsplassvekst dei 4 neste åra
 - Korleis sikre rekruttering til desse arbeidsplassane som også sikrar at folk vel Årdal som bustadkommune? Vil vi få auke i innleigd arbeidskraft og ikkje tilsette som flytter til Årdal?
 - Korleis sikre rekruttering som erstattar alle som går av med pensjon?
 - Krava til ein tilsett i industrien vil endre seg dramatisk dei komande åra. Årdal har no gjennom kompetanse strategien ein strategi for å møte desse.
- » Årdal har ein næringsstruktur som først og fremst rekrutterer menn.
 - Korleis skape ein næringsstruktur som også rekrutterer kvinner?
- » Når folk vel seg ein bustadkommune, er det først og fremst arbeidet som betyr noko for valet, men alle som har alternativ til kva jobb dei skal velje, ser også på kvalitetar som ein aktuell bustadkommune har.
 - Er Årdal attraktiv nok når det gjeld, barnehage, skule, fritid og opplevingar, handel, kultur, kommunikasjonar og bustader?

Strategisk Næringsplan prøver å etablere strategiar som skal gi positive svar på dei utfordringane vi står framføre. Utfordringane er samansette, og krev at vi får ein offensiv politikktutforming på alle dei områda SNP legg opp til. Naudsynte prioriteringar innan tronge økonomiske rammer må finne sitt svar.

UTVIKLINGSTREKK ÅRDAL

I 2018 gjorde Telemarkforskning ei analyse på oppdrag frå Årdal Utvikling. Dette resulterte i rapporten «Regional analyse for Årdal. Attraktivitetsanalyse: Befolkningsutvikling, næringsutvikling og scenarier». Her kom det fram at Årdal enten måtte ha betre arbeidsplassutvikling enn andre (skape ny og betre næringsattraktivitet) eller høg bustadattraktivitet for å unngå nedgang i folketalet framover.

VISJON OG MÅL FOR ÅRDAL

Årdal kommune sin overordna visjon er at Årdal skal vera ein god og trygg stad å bu, leva og arbeida. Årdal Utvikling står opp om denne visjonen ved å bidra til ei berekraftig næringsutvikling med fokus på å leggja tilhøva til rette for eit lønsamt og variert næringsliv som gjev trygge arbeidsplassar, utvikla eit godt samarbeid mellom næringsliv og skule og mellom næringsliv og kommune.

Hovudmåla for Årdal Utvikling sitt arbeid er at Årdal skal:

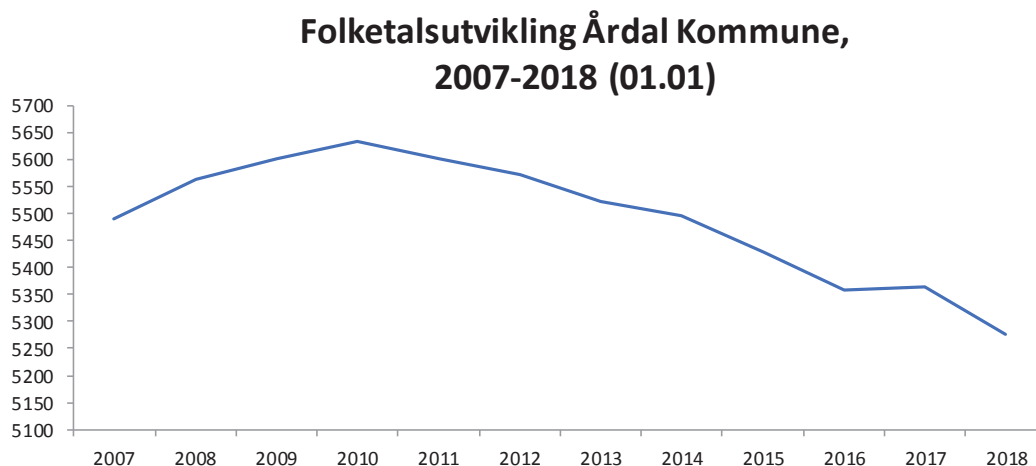
- » Ha stabilisert tal sysselsatte med arbeidsstad i kommunen, og lagt grunnen for ein forsiktig vekst.
- » Ha stabilisert folketalet i kommunen, og lagt grunnen for ein forsiktig vekst.
- » Ha ein meir variert næringsstruktur enn den vi har hatt fram til no.

FORSIKTIG VEKST?

Etter nedgang i folketalet i Årdal kvart år i perioden 2009 til 2015, med totalt 4,9%, opplevde ein i 2016 ein auke i folketalet på 0,1%. Vi fekk ein ny nedgang i folketalet i 2017. Signal frå det konjunkturutsette næringslivet seier at det er god vekst og store investeringsplanar lokalt som bør gi grunnlag for positiv utvikling dei neste åra.

Folketalsframskriving frå SSB spår likevel fortsatt nedgang i folketalet i Årdal basert på demografi, innvandring, næringsstruktur og nasjonale trendar.

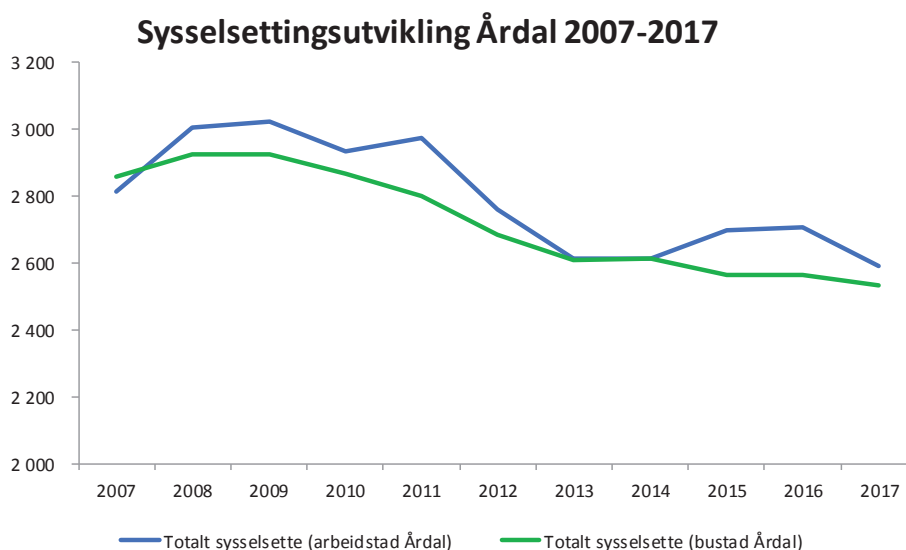
Folketalsutvikling:

Figur – data SSB, folketal pr 01.01 i kalenderår

Utviklinga i folketalet i Årdal har i 2017 hatt ein vidare nedgang som følgje av negativt fødselsoverskot og større utflytting enn innflytting. Dette har vore trenden sidan 2010.

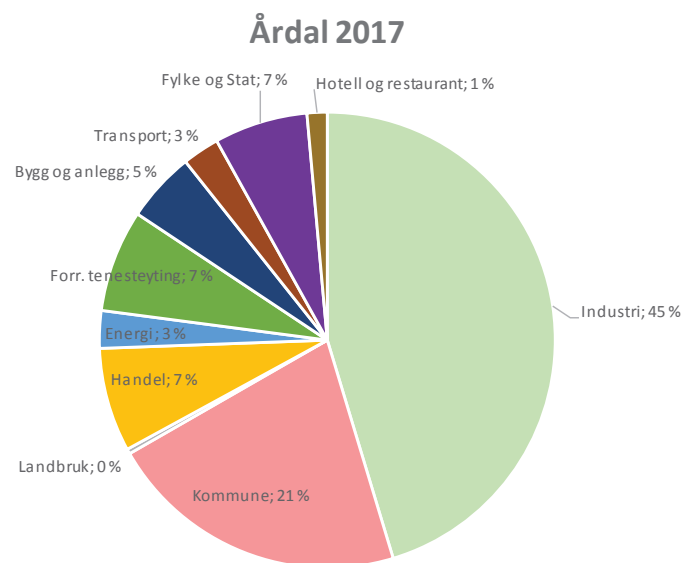
Sysselsetting:

Figur – data SSB, sysselsette etter bustad og arbeidsstad 1424 Årdal

Utviklinga i sysselsetting i Årdal viste eit trendskifte i 2015, med ein auke på 84 arbeidsplassar. Innanfor forretningsmessig tenesteyting, er det spesielt helsetenester som aukar dette året. I 2017 flytte ei stor helseverksemd ut frå kommunen, noko som resulterte i ein nedgang på 87 arbeidsplassar, i hovudsak kvinner.

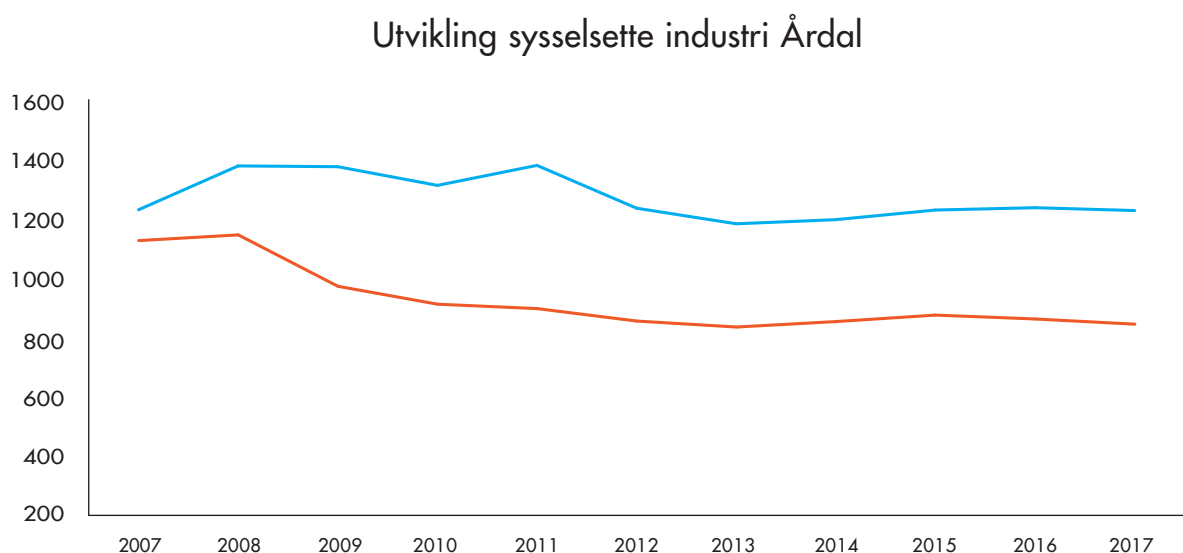
Næringsstruktur:

Figur – data SSB, andel sysselsatte etter arbeidsstad 1424 Årdal pr næring

Næringsstrukturen i Årdal viser at vi fortsatt er ein industrikommune med 45% av sysselsettinga. Offentleg sektor med fylke og stat står for berre 28% av sysselsettinga, som er godt under dei fleste kommunar i Sogn og Fjordane. Vi ser at forretningsmessig tenesteyting står for berre 7% av sysselsettinga, mot 14% i 2015. Denne nedgangen skuldast utflytting av store privat helsebedrift frå Årdal.

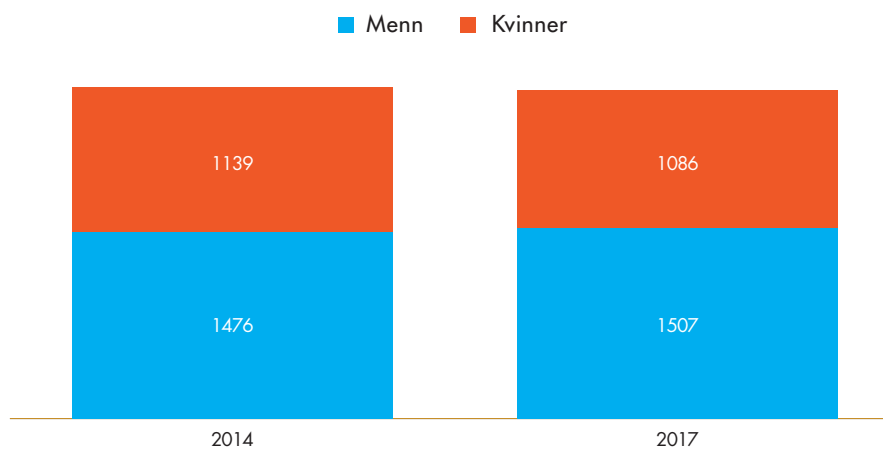
Sysselsette:

Figur – data SSB og Hydro Aluminium, sysselsette arbeidsstad Årdal

Det er framleis ein svak nedgang i sysselsette ved Hydro, men avstanden mellom tilsette i Hydro og total sysselsetting i industrien aukar. Dette heng saman med vekst i andre bedrifter utanom Hydro. Det er no sjølvsgatt spennande å sjå om alle utvidingsplanane til Norsun blir realisert. Dette vil då medføre ei stor auke innan industrisysselsettinga i Årdal.

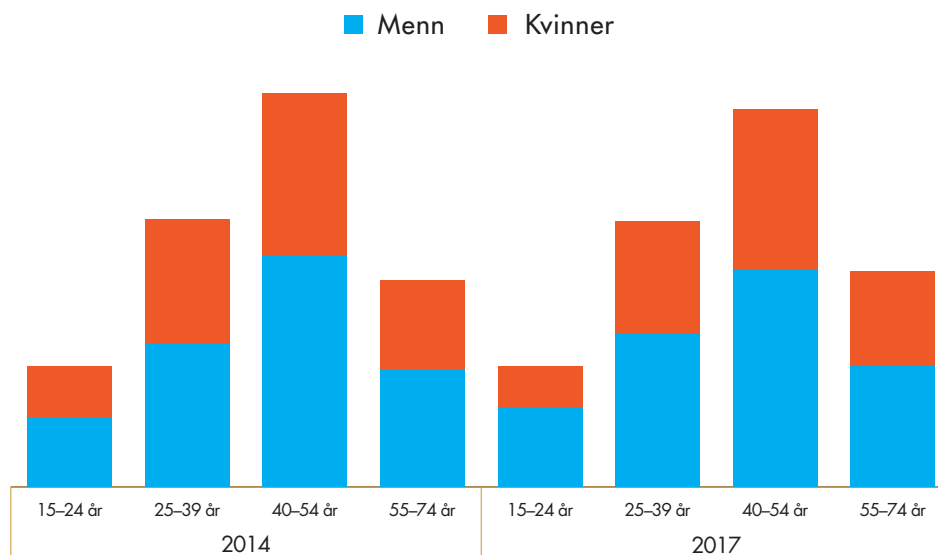
SYSSELSETTE ÅRDAL

Figur – data SSB, sysselsette arbeidsstad Årdal

Sysseletting etter kjønn kan ein sjå av figuren over som viser at den største auken i sysselettinga er blant menn med 31 sysselette. Nedgangen i sysselettinga blant kvinner er på heile 53 sysselette. Dette er ei kritisk utvikling for kommunen. Den sterke nedgangen i arbeidsplassar som er attraktive for kvinner, fører igjen til at dei flytter, og ein konsekvens er sjølvstøtt nedgang i fødselstala i Årdal. Det har vore ein strategi at ein skulle auke andelen sysselette blant kvinner og dette ser ein at ein har lukkast med på tross av nedgang i sysselettinga totalt sett.

SYSSELSETTE ÅRDAL, ALDER OG KJØNN

Figur – data SSB, sysselsette arbeidsstad Årdal

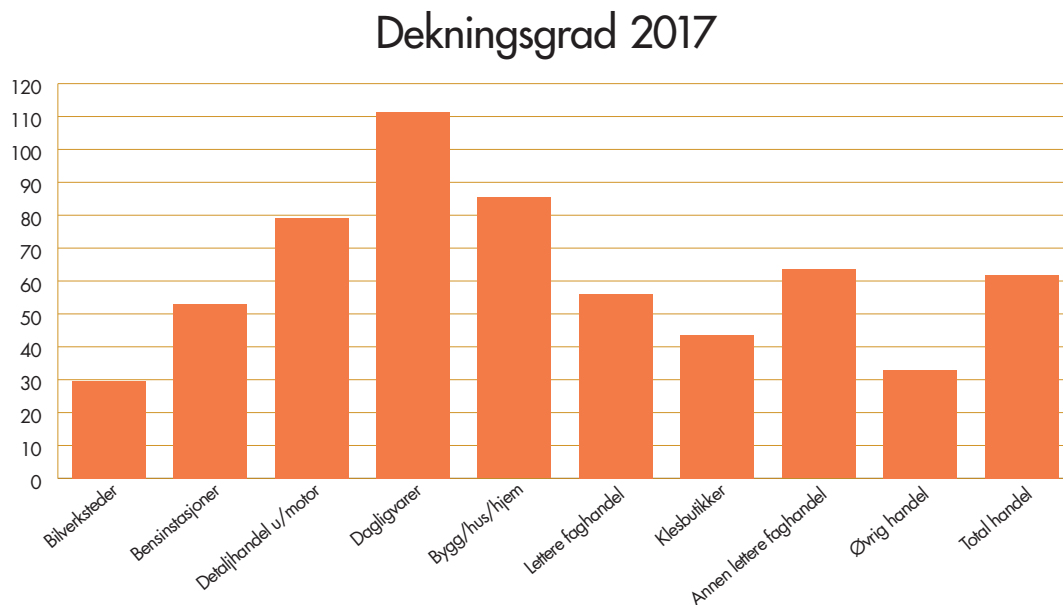
Sysselettinga etter alder viser at ein har færre sysselette kvinner i aldersgruppene frå 25–39 år og 40–54 år. Dette heng saman med nedgang i sysselettinga over tid og mindre rekruttering inn. Konsekvensane av denne utviklinga ser vi i fødselstala for kommunen. Berre i aldersgruppa 25–39 år er nedgangen i sysselettinga for kvinner på 32 sysselette.

Utviklinga gjev eit tydeleg signal på kva vi må satse på i utviklingsstrategien vår. Det må bli eit sterkt fokus på å etablere arbeidsplassar som er attraktive for kvinner

HANDEL

Handelen har fortsatt positiv utvikling i 2017 gjennom auka omsetnad og fleire tilsette. Ein har fått nyetablering innan møbel, og sommarmånadane har blitt viktige for fleire av bransjane. Effekten av auka reiselivstrafikk påverkar positivt. Handelsanalysen for 2017 viser at Årdal har ein dekningsgrad for total handel i Årdal med indeks 79,1 i 2017 og det betyr at det kunn er om lag 20 prosent å gå på, før det er full handelsdekning.

Ein kommune på Årdal sin storleik kan ikkje vente full handelsdekning utan at det skjer eit tilsig f.eks. i form av turistar til kommunen. Nokre handelsbransjar krev eit større befolkningsgrunnlag enn det som er til stades i Årdal.

REISELIV

I 2016 vart det utvikla ein reiselivsstrategi for Årdal som ei eige satsing ut frå strategisk næringsplan. Aktørane i næringsringa har teke ansvar for implementering av handlingsplan saman med Visit Sognefjord. Det har vore ei svært positiv utvikling på reiselivstrafikken i Årdal som har gitt positiv effekt både til reiseliv og handelsbedrifter. Trafikken på innfartsvegane aukar betydeleg, og overnattingsstatistikkane viser god auke. Dette har gitt effekt og statistikken for 2017 viser auka omsetnad og fleire tilsette i næringsringa.

1. Legge til rette for nye lønsame arbeidsplassar

Mål:

Bidra til langsiktig utvikling gjennom kontinuerleg fokus på lokalt næringsliv si evne og vilje til å utvikla nye markadar, produkt og tenester og leggja til rette for at fleire bedrifter vert etablert i Årdal.

- » Vidareutvikle eit profesjonelt serviceapparat mot næringslivet.
- » Nyetableringar og nye satsingsområde i eksisterande bedrifter må ha som siktemål å styrke og vidareutvikle teknologimiljøet i Årdal.
- » Utvalde prosjekt innan besøksnæringa reiseliv og handel vil ha spesiell merksemd i 2019.
- » Fleire gode gründerar: Stimulere til at fleire lukkast med å etablere eiga verksemd, og maktar å ta etableringa over i ein vekstfase. Satsinga skal samordnast med utviklinga av ein knoppskytingsstrategi, knytt opp mot etableringa av eit teknologisenter i Årdal.

1.1. Førstelinjeteneste

Mål:

Utvikle vidare Årdal Utvikling som ei serviceteneste for dei som ønskjer å skape nye bedrifter eller utvikle eksisterande bedrifter. Hjelp næringslivet i å finne fram i verkemiddelapparatet.

- » Styrke innsatsen for elevbedriftene/ungdomsbedrifter

1.2. Nyskaping og organisk vekst

Mål:

Gjennomføre prosjektet «Framtidige robuste arbeidsplassar i Årdal». Saman med regionen gjennomføre eit stort, felles løft og nye strategiske tilnærmingar for å auke den samla nyskapingsevna vår.

- » Etablering av nye bedrifter.
- » Vekst i eksisterande bedrifter.
- » Forskings- og utviklingsarbeid.

I dette arbeidet vil ein halde fram med å utvikle gode samarbeidsrelasjonar til regionale aktørar som Kunnskapsparken i Sogn og Fjordane.

1.3. Akkvisisjon

Mål:

Gjennomføre prosjektet «Framtidige robuste arbeidsplassar i Årdal». Det gjeld å finne dei verksemdene som:

- » Ser på Årdal som ei spennande lokalisering.
- » Er interessante for Årdalssamfunnet.
- » Kan utnytte dei moglegheitene ei lokalisering i Årdal kan gi.

1.4. Legge til rette for at Hydro vidareutviklar teknologisatsinga i Årdal

Mål:

Legge til rette for at Hydro moderniserer i Årdal ved at dei vidareutviklar teknologiseret i Årdal og etablerer ny hall for verdas mest bærekraftige aluminiumsproduksjon.

- » Arbeide for at Hydro får rammevilkår som gjer det mogleg å etablere ein fullskala produksjonshall med framtidens teknologi i Årdal.
- » Arbeide for at Hydro oppgraderer og utviklar karbonfabrikken på Årdalstangen.
- » Få fram Årdal sine konkurransefortrinn; tilgang på vasskraft, tilgjengeleg areal, høgkompetent arbeidsstokk og kompetansen knytt til teknologiseret i Årdal.

1.5. Ekspansjon NorSun i Årdal

Mål:

Forprosjektet skal med basis i NorSun sin aktivitet i Årdal, avklare konseptet for produksjonsutviding for NorSun i Årdal. Det skal gjerast vurderingar knytt opp mot marknadsmuligheiter, teknologi, produksjonsorganisering, rammevilkår, støtte muligheiter, kostnads kalkylar og kapitalbehov.

Utviklinga ved fabrikken har vore positiv og marknaden er i stor vekst. Arbeidet ÅU gjorde saman med NorSun i 2015, som ein forstudie (1 MNOK) til ein mogleg ekspansjon, var nyttig, og dette har vore med på å legge grunnlaget for å gå vidare med ekspansjonsplanane. Dette trur vi er viktig for at fabrikken skal vere konkurransedyktig i marknaden framover. Tidspunktet for å diskutere ein slik industriell ekspansjon i Norge er veldig godt. Vi trur dette er ei framtidretta investering innanfor ein grøn bransje med store vekstmuligheiter framover, som vi ynskjer velkommen i Årdal

NorSun har etablert ein prosjektorganisasjon og eit forprosjekt for å jobbe fram eit godt fundamentert avgjerdsgrunnlag, for om ein vel å gå inn i eit hovudprosjekt med investering i ny produksjon. ÅU har gjennom Årdal kommune sikra 2 MNOK til forprosjektet. Forprosjektet vil ÅU vere med på å gi vidare støtte til, for å skape grunnlag for å gjennomføre hovudprosjektet.

2. Helse

Mål:

Med den komande eldrebølgja, vil vi ha eit veksande behov for ulike typar helsetenester. Årdal skal satse på næringsutvikling knytt til førebygging og rehabilitering innan helse generelt og psykisk helse spesielt. Denne satsinga skal gjerast i tett samarbeid med satsinga innan reiseliv, der opplevingar og infrastruktur skal kunne nyttast i begge bransjar over heile året.

- » Utvikle ein strategi for nyskaping og organisk vekst i eksisterande helsebedrifter.
- » Utvikle «Basecamp Årdal» til eit fyrtårn innan rehabilitering og som eit folkehelseiltak, der vi tek naturen i bruk.
- » Utvikle privat-offentleg samarbeid som eige satsingsområde knytt til helsemarknaden.
- » Etablere gode relasjonar til aktuelle utdanningsmiljø som sikrar god tilgang på spisskompetanse.

3. Kompetanse og innovasjon

Mål:

Med utgangspunkt i våre sterke vekstkraftige næringsmiljø, må vi utvikle ein kompetansestrategi som kombinerer kompetanse, nettverk og kapital. Samarbeid mellom FoU og næringslivet vert ein nøkkelfaktor i strategien. Strategien skal vere eit strategisk fundament for å få fleire gründerar, fleire vekstkraftige bedrifter og eit stort innovativt næringsmiljø.

- » Auka innovasjonsgrad, auka produktivitet, realisering av potensialet for lønsemd og betre konkurransekraft.
- » Sikre verksemdene rett arbeidskraft for å unngå at drift og produksjon vert flytta utanlands.
- » Stimulere til utvikling av klynger og andre innovative næringsmiljø med vekstpotensiale.
- » Sterkare samspel mellom FoU-institusjonar og næringslivet for å realisere eit enda større utbytte hos alle aktørane.

3.1. Organisering (ref Strategi for innovasjon og kompetanse)

Mål:

Skape arena for kompetanse og innovasjon gjennom samlokalisering av aktørar og utvikling av bedriftsnettverket/ næringsklynga.

- » Etablere Årdal Teknologipark AS – arena for samhandling og innovasjon.
- » Samarbeid med andre kommunar, lokale og regionale utviklingsmiljø.
- » Arbeide aktivt for å realisere intensjonane i samarbeidsavtalen med Raufoss Industripark/Norsk Katapult.

Tiltak:

- » Støtte opp om etableringa av SITEP AS.
- » Støtte opp om ny strategi i Sogn Opplæringskontor.
- » Skape ein arena for kompetanse og innovasjon (Årdal Teknologipark AS).
 - Samlokalisering av aktørar innan innovasjon, kompetanse og FOU.
 - Etablere kompetanse på prosjektfinansiering.
 - Utvikle kontormiljø.
 - Utvikle møteplassar.
 - Sikre auka innovasjon og knoppskyting.
- » Ta ein regional rolle på industri utvikling.

3.2. Utdanningsretningar tilpassa næringslivet sine behov

Mål:

Saman med Årdal vidaregåande skule og grunnskulen etablere utdanningsretningar tilpassa næringslivet sine behov i Årdal og regionen. Dette skal danne grunnlag for å sikre tilgang på kvalifisert arbeidskraft til alle bedrifter i Årdal på mellomlang og lang sikt. Skulen skal vere eit ressursenter for nærmiljø og regionen og skal legge til rette for behov knytt til kompetansereforma og gje tilbod om opplæring for næringsliv, arbeidsledige og permitterte.

- » Utvikle samarbeidet mellom Årdal vidaregåande skule, Sitep AS og Sogn Opplæringskontor.
 - Etablere praktiske ordningar for å flytte læringsarenaen frå klasserommet og ut i næringslivet.
- » Samarbeide tett med Sogn Opplæringskontor for å styrke fagutdanninga i den vidaregåande skulen.
- » Etablere ein årleg «Kunnskapsdag i Årdal», der ein set fokus på kunnskapsutvikling, innovasjon og nyskaping.

4. Eitt samfunn

Mål:

Årdal har to tettstader Årdalstangen og Øvre Årdal. Vi skal utvikle Årdal ved å redusere den praktiske og mentale avstanden mellom dei to sentrumsområda. Dette blir ein viktig føresetnad for å styrke bustadattraktiviteten i Årdal. Dette gjer vi ved å betre kommunikasjonsløysingane og etablere ei klar rolledeling mellom sentrumsområda. Vi skal aktivt dyrke fram ulikskapen mellom tettstadene, når det gjeld opplevingar, handel, service, tenestetilbod og bustadmiljø. Å bygge eit godt omdøme for Årdal må bli alle sitt ansvar.

- » Kultur og opplevingar skal nyttast aktivt i arbeidet med å utvikle spennande og attraktive tettstader. Vi skal legge til rette for næringsutvikling og bedriftsetableringar, men også tiltak som i første omgang er med på å styrke identitet og ei positiv oppleving av staden.
- » Ved å satse på næringsutvikling som også er basert på kultur, oppleving og fritid, vil dette vere med på å gi identitet og attraktivitet til Årdal.
- » Kulturbaserte næringar gjer at staden blir interessant som bustad og ein stad der ein har lyst å bu, jobba eller besøke.

4.1. Strategiplan for kulturbasert næringsutvikling

Mål:

Med utgangspunkt i kulturnæringane og kulturbaserte næringar i Årdal, skal ein arbeide fram ein strategi for at desse næringane skal bli vekstnæringar i kommunen. Planen skal få fram ei kartlegging av eksisterande tilbod/aktivitet og gi ei oversikt over vedtekne strategiar, planar og verkemiddel som eksisterer i dag. Idrett, arrangement og naturbaserte opplevingar skal og vere ein del av omfanget.

- » Strategien skal vektlegge synergjar mellom dei ulike næringane og kva innsatsfaktor dei er i andre næringar.
- » Strategien skal synleggjere utviklingspotensialet i næringane.
- » Etablere eit industrimuseum i Årdal.
- » Etablere eit senter for kunst og kultur i Årdal.

4.2. Betre kommunikasjonsløysingane

Mål:

Arbeide fram gode kommunikasjonar for Årdal, både ut og inn av Årdal og internt i Årdal, og korleis desse eventuelt kan realiserast og finansierast.

- » Arbeide med utfordringar lista opp i rapport om FV 53.
- » Arbeide med utfordringar lista opp i rapport om Tindevegen.
- » Etablere Tyinvegen (frå Fodnes til Tyinkrysset) som eit reiselivsprodukt.

4.3. Legga til rette for ei framtidsretta og marknadsorientert utvikling av besøksnæringane i Årdal

Mål:

Saman med besøksnæringa realisere ein heilskapleg næringsstruktur innan handel, service, reiseliv og kultur i Årdal som sikrar eit variert tilbod av varer og tenester i bu- og arbeidsområdet.

- » Arbeide fram konkrete næringsprosjekt.
- » Arbeida fram og realisere planar for etablering av ulike tilbod for ungdom i Årdal.
- » Etablere opplevingsaksen frå Sognefjorden til Jotunheimen som ei felles strategi for alle besøksnæringane.
- » Legge til rette for å utvikle sjøfronten på Årdalstangen saman med besøksnæringane.

5. Reiseliv

Mål:

Årdal skal utvikle eit innovativt reiselivsmiljø med breie samarbeidsflater, og der «reason to go» vert skapt gjennom høg grad av kundetilpassing og opplevingar som spelar på natur eller kontrasten mellom industri og natur. Satsinga skal integrerast tett med dei andre besøksnæringane handel og kultur.

- » Utvikle tydelege opplevingar som gjev «reason to go» og kan marknadsførast og tilpassast ulike målgrupper.
- » Etablere naudsynt infrastruktur for gode gjesteopplevingar.
- » Utvikle reiselivsbedrifter, etablere samarbeid og møteplassar for vidare innovasjon i næringa.
- » Legge til rette for ein god organisering i næringa.

Operativ strategi	Prosjekt 2019	Tid	Budsjett	Ansvar
	Realisering av strategi	År	MNOK	
1 LØNSAME ARBEIDSPASSAR	Drift av førstelinjeteneste	2019–2020	1,0	ÅU
	Utviklingsprosjekt inntil 5 lokale bedrifter som skal sikre god lønnsømd for vidare ekspansjon.	2019	0,5	ÅU
	Tilrettelegge for ekspansjon Hydro – hall D	2019	0,1	ÅU/ÅK
	Tilrettelegge for ekspansjon Norsun	2019	0,3	ÅU/ÅK
2 HELSE	Forstudie «Basecamp Årdal» – rehabilitering, folkehelse og førebygging Forstudie for å posisjonere Årdal mot store helseføretak i den norske marknaden			
3 KOMPETANSE OG INNOVASJON	Realisere kompetansestrategien	2019–2020	0,2	ÅU/SOK/Sitep
	Vidareutvikle Hydrogenprosjeket	2019	0,1	ÅU
3.1 KOMPETANSE- SENER	Desentraliserte undervisningstilbod frå fagskule/høgskule og universitetsmiljø	2019–2020	0,45	ÅU/SOK
	Støtte opp om ny strategi i Sogn Opplæringskontor	2019–2020	0,2	ÅU
	Utvikle samarbeidet mellom Årdal vidaregåande skule, Sitep AS og Sogn Opplæringskontor	2019–2020	0,1	ÅU
	Etablere ein årleg «Kunnskapsdag i Årdal»	2019	0,3	ÅU/SOK/Sitep
3.2 INNOVASJON OG TEKNOLOGI	Støtte opp om etableringa av SITEP AS	2019–2020	0,2	ÅU
	Ta ein regional rolle på industriutvikling (Norsk Katapult)	2019–2020	0,2	ÅU/SITEP
3.3 ORGANISERING	Etablere Årdal Teknologipark AS	2019–2020	0,8	ÅU
4 EIT SAMFUNN	Arbeide for å gjere synleg Årdal sine kommunikasjonsbehov og korleis desse bør stettast (Ref rapport Tindevegen og rapport FV53)	2019–2020	0,2	ÅU/ÅK
	Etablere Tyinvegen (frå Fodnes til Tyinkryset) som eit reiselivsprodukt	2019	0,3	ÅU/ÅK
	Utvikle ein strategi for kulturbasert næringsutvikling (vedlegg til SNP 2020)	2019–2020	0,4	ÅU/ÅK
	Etablere eit industrimuseum i Årdal	2019–2020	0,2	ÅU
	Etablere eit senter for kunst og kultur i Årdal	2019–2020	0,2	ÅU
5 REISELIV	Forstudie hytteturisme i Årdal	2019	0,2	ÅU
	Forprosjekt sykkelturisme i Årdal	2019	0,1	ÅU/Reiseliv
	Arrangere fagdag «krav til reiselivskommune» for kommune, næringsliv og andre	2019	0,1	ÅU/ÅN
	Realisere prosjekt Sjøfronten	2019–2021	0,45	ÅU/Reiseliv
	Utbetre gamlevegen frå Sletterust til 1000m	2019–2020	0,3	ÅU

Tiltaka står i tilfeldig rekkefølge

